

Una interminable banda sonora

WIKIPEDIA

JOAN GARÍ

La professió docent propicia, ara mateix, tota mena d'hipocresies socials. La societat santifica la figura de l'educador, atorgant-li vestimentes morals properes al sacerdoti, mentre es desentén totalment de l'exercici del seu ofici. En la mitologia contemporània del fenomen educatiu, un docent és una barreja de psicòleg, assistent social, policia, domador i pallasso. El que ja no s'espera d'ell és que siga capaç de transferir uns coneixements regulars. L'educació secundària, específicament, s'ha convertit en un terreny de ningú on desemboca la desoladora certesa que la transmissió de la saviesa ja no és possible. Mentre els mestres d'escola fan la seua faena en unes condicions acceptables i a la universitat l'endogàmia pura i dura propi-

cia saboroses i inacabables canongies, el professor de l'educació secundària obligatòria acull els alumnes en l'etapa més problemàtica –dels 12 als 16 anys–, aquell tram que concentra un percentatge desolador (gairebé un terç de l'alumnat) de “fracàs escolar”. I sobreviu com pot. Davant aquest panorama –que retrata, amb els matisos que calga, l'educació pública occidental–, resulta especialment engrescador que la nord-americana Alissa Nutting haja decidit ambientar la primera novel·la en un institut (allò que els americans anomenen *high school*). Al capdavant, la vida quotidiana en aquestes institucions representa, ara mateix, la metàfora més acabada de la decadència de l'imperi occidental (i no em serveix de res que Finlàndia s'assemble més a la Xina que a Espanya, en aquest sentit). Un món s'ensorra i els adolescents globals el representen fidedignament.

LES LLIÇONS PERILLOSES
ALISSA NUTTING
ANGLE / ANAGRAMA
TRADUCCIÓ D'EDUARD CASTANYO
314 PÀG. / 19,90 €

Però *Les lliçons perilloses* no és una crònica d'institut. En realitat, és una lectura políticament correcta de la *Lolita* de Nabokov. La correcció, en aquest cas, consisteix a proposar una protagonista femenina, una professora de secundària que escull els seus alumnes amb la vulva [sic] i és una consumada pederasta. La pedofília femenina és rara, però no inexistent (Google *dixit*). Celeste Price és bella i jove, però també està profundament malalta (“En algun moment vaig desitjar que els meus genitals fossin pròtesis que em pogués treure quan volgués. Eren una font constant d'estímuls i les seves exigències brunzien dins meu com una interminable banda sonora”). Busca les víctimes entre els xavals de 14 anys que encara conserven els signes de la primera adolescència al cos i troba en Jack la víctima perfecta. El que vindrà després és una història de sexe enrairit i tèrbol. Celeste és un Humbert Humbert molt més descervellat, amb un cinisme pèrfid i un desvergonyiment sexual d'altíssima intensitat. Es diria, per moments, que *Les lliçons perilloses* és una *Lolita* en l'altre costat del mirall, però si l'obra de Nabokov merescué la repulsa d'una societat massa conservadora, la de Nutting pot escandalitzar, ara, moderadament.

És llàstima que l'autora no haja abundat en el tòpic de la vida a l'institut. La combinació de mestra i “pedòfila desafortunada” converteixen Celeste en una criatura fascinant. La novel·la, d'altra banda, té moments de cinisme realment memorables, com quan la secretària de l'advocat de la protagonista l'alliçonja sobre com maquillar-se el dia que la jutgen. “Si el rímel és massa espès o se t'escorre durant el judici equivaldria a dir: «Sóc culpable»”.

Però, com tots els pederastes, Celeste és innocent. Presonera del seu cervell –que té la forma d'una paorosa vagina–, acceptarà quatre anys de llibertat condicional. I, tanmateix, la passió pels adolescents verges continuarà intacta. ♦♦

L'ESCUMA DE LES LLETRES

LLUÍS A. BAULENAS

Cinema i literatura a la Laie

Aquest dijous passat a la llibreria Laie va tenir lloc un acte de declaració mútua d'amor entre la literatura i el cinema. Organitzat per l'Associació d'Escriptors en Llengua Catalana, com a part del cicle *Diàlegs*, va comptar amb la presència de l'escriptora Gemma Lienas i el guionista Albert Plans, moderats per Gemma Rodríguez. La història del cinema gairebé és la història de les adaptacions literàries al cinema. En els seus orígens, el setè art era bàsicament documental, una finestra al món real. Els germans Lumière, els inventors de la criatura, van declarar que mai no arribaria a passar de ser una atracció de fira. Visca la intuïció! Molt ràpidament, la necessitat de ficció es va fer present en el món de l'exhibició cinematogràfica. Al principi, amb càmeres fixes enregistrant obres de teatre. La cosa, evidentment, no va funcionar.

JUNTS, PERÒ NO TANT

I es va anar imposant la necessitat de fer pel·lícules a partir d'un material literari pensat expressament per a elles. Aquí, una de dues, o t'ho feies tu (d'aquí l'invent del guionista) o agafaves la feina feta d'un altre (una novel·la o una obra de teatre) i l'adaptaves (cosa que et tornava a portar al guionista). Des de llavors, la literatura i el cinema han fet un llarg camí junts que, sempre respectant l'autor original, ha donat grans resultats. Hi ha pel·lícules que milloren novel·les (el cas d'*El Padrí*). I, en general, el que cal assumir és que literatura i cinema són mitjans diferents, que tenen responsabilitats diferents (l'autor i el director) i que, fins i tot, busquen resultats diferents. En l'acte de Laie va ser particularment interessant el debat sobre la tensió que es produeix a l'hora de lligar dues arts tan distants pel que fa a la realització física. I, sobretot, com es lliguen els interessos del món de l'entreteniment, que vol grans audiències i funciona a base d'èxits, amb la necessària preservació, com a mínim, de l'“esperit” de l'obra original. Lienas va remarcar diverses vegades que no li agradaven els autors que “ploraven” després de veure una adaptació cinematogràfica de la seva obra. Albert Plans, realista, afirmava que sovint els guionistes són uns “manats”. Tothom d'acord, això sí, que cinema i literatura, ara per ara, són inseparables. ♦♦

L'APARADOR

ARA

FICCIÓ

'Ocellons'
ANAÏS NIN
El Gall Editor

Anaïs Nin ha explorat la sexualitat a través de reculls de narracions, novel·les, poemes en prosa i també dietaris. A *Ocellons*, traduïda per Joan Antoni Cerrato, ofereix un conjunt d'històries somiadors, agosarades i seductores que tornen a estar impregnades d'un intens erotisme.

POESIA

'Assumiràs la veu'
DIVERSOS AUTORS
Ed. Terrícola

Eina inaugura col·lecció amb *Assumiràs la veu*, una antologia de poemes per la llibertat a cura de Pau Vadell i que compta amb una trentena llarga de col·laboradors, entre els quals hi ha Enric Cassas, Antoni Clapés, Francesc Garriga, Dolores Miquel, Lucia Pietrelli i Jordi Valls.

FICCIÓ

'El diccionari del diable'
AMBROSE BIERCE
Angle editorial

Fins ara inèdit en català, *El diccionari del diable* d'Ambrose Bierce arriba ara a través d'una antologia comentada per l'escriptor Pere Guixà. Endreçades alfabèticament, les definicions de Bierce es dediquen a dinamitar els fonaments de la societat i de les persones. Rep el govern, l'amor, la raó, l'exèrcit...